

U Registru se evidentira svaki prijenos emisijskih jedinica, bilo da se radi o transakciji unutar registra ili o transakciji u kojoj sudjeluje registar druge države. Osim jedinica dodijeljenog iznosa mogu se prenositi i jedinice koje nastaju kao rezultat projektnih aktivnosti za smanjenje emisije u sklopu tzv. fleksibilnih mehanizama Kyotskog protokola.

Uloga i značajke registra zadani su Kyotskim protokolom i nizom odluka Konferencije stranaka. U pravnoj stečevini EU opće odredbe, funkcionalne i tehničke specifikacije, kao i uvjeti upravljanja i održavanja sustava Registra su propisani Uredbom 2216/2004/EZ o standardiziranom i zaštićenom sustavu registara, dopunjenoj Uredbom Komisije 916/2007/EZ, koje će u obliku obvezujućih uputa biti objavljene u priručniku na web stranici Ministarstva.

U tijeku je izrada prijedloga Uredbe o emisijskim kvotama stakleničkih plinova i o načinu trgovanja emisijskim kvotama, kojom će se uspostaviti sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova u Hrvatskoj sukladno smjernicama koje se daju Direktivom 2003/87/EZ. Uredba će se početi primjenjivati od 2010. godine kada će se sustav priključiti na sustav trgovanja emisijskim kvotama Europske unije. Također u tijeku je izrada Plana raspodjele emisijskih kvota kojim će se utvrditi ukupni iznos emisijskih jedinica koje se dodjeljuju postrojenjima koja se bave djelatnostima navedenim u Dodatku I Direktive. Usvajanje Plana prema Nacionalnom programu Republike Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji – 2008. godina planira se za drugi kvartal 2008.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu Zakona o zaštiti zraka financijska sredstva osigurana su u Proračunu Republike Hrvatske za donošenje nacionalnih planova, programa i izvješća, provedbenih propisa, uspostave kvalitetnog sustava za trajno praćenje kakvoće zraka (državna mreža) te uspostave nacionalnog programa za ublaženje klimatskih promjena.

Izmjene i dopune ovoga Zakona neće zahtjevati dodatna sredstva iz Proračuna Republike Hrvatske.

Proračunska sredstva do 2010. godine planirana za poslove rada državne mreže za trajno praćenje kakvoće zraka planirana su u Proračunu ovog Ministarstva. Po isteku tog vremenskog razdoblja planirat će se u Proračunu Državnog hidrometeorološkog zavoda.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti zraka je u Nacionalnom programu Republike Hrvatske za pristupanje Europskoj uniji – 2008. godina pa sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskog sabora donosi se po hitnom postupku.

Članak 8.

U članku 12. stavku 2. iza riječi „općinskom“ riječ „vijeću“ zamjenjuje se riječju „poglavarstvu“.

Članak 9.

U članku 14. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Nacrt Plana iz članka 9. ovoga Zakona, nacrt nacionalnog akcijskog plana, nacionalnog programa i nacionalnog izvješća iz članka 9.a i Izvješća iz članka 11. ovoga Zakona mora biti javno objavljen radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti.“

Članak 10.

U članku 17. stavak 7. mijenja se i glasi:

„(7) Ocjenjivanje onečišćenosti zraka na teritoriju Države osigurava Ministarstvo i objavljuje podatke o razinama onečišćenosti zraka na internet stranici.“

Iza stavka 7. dodaje se stavak 8. koji glasi:

(8) Ocjenjivanje onečišćenosti zraka na teritoriju Države provodi se najmanje jedanput u tri godine.“

Članak 11.

Članak 18. mijenja se i glasi:

„Članak 18.

(1) Prema razinama onečišćenosti, s obzirom na propisane granične vrijednosti (GV), tolerantne vrijednosti (TV), ciljne vrijednosti i dugoročne ciljeve za ozon utvrđuju se sljedeće kategorije kakvoće zraka:

- prva kategorija kakvoće zraka – čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV) i dugoročni ciljevi za ozon,
- druga kategorija kakvoće zraka – umjereno onečišćen zrak: prekoračene su granične vrijednosti (GV) i dugoročni ciljevi za ozon, a nisu prekoračene tolerantne vrijednosti (TV) i ciljne vrijednosti za ozon,
- treća kategorija kakvoće zraka – prekomjerno onečišćen zrak: prekoračene su tolerantne vrijednosti (TV) i ciljne vrijednosti za ozon.

(2) Kategorija kakvoće zraka iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se za svaku onečišćujuću tvar posebno.

(3) Određivanje područja i naseljenih područja te njihovo razvrstavanje prema kategorijama kakvoće zraka utvrđuje Vlada.

(4) Kategorije kakvoće zraka utvrđuju se jedanput godišnje za proteklu kalendarsku godinu.

(5) Godišnje izvješće o praćenju kakvoće zraka na području Države s popisom kategorija kakvoće zraka izrađuje Agencija za zaštitu okoliša i objavljuje na internet stranici.“

- (3) Plan raspodjele donosi se za određena vremenska razdoblja, a prvi se donosi za razdoblje od 2010. do 2012. godine.
- (4) Plan raspodjele izrađuje Ministarstvo u suradnji sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za energetiku i industriju.
- (5) Plan raspodjele donosi Vlada i objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Članak 28.

Iza članka 47. dodaju se članci 47.a, 47.b, 47.c, 47.d, 47.e, 47.f, 47.g i 47.h koji glase:

„Članak 47.a

- (1) Za postrojenje u kojem se obavlja djelatnost kojom se ispuštaju staklenički plinovi operater je dužan pribaviti dozvolu za emisije stakleničkih plinova.
- (2) Operater je dužan podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za emisije stakleničkih plinova najkasnije do 30. lipnja 2009. godine Ministarstvu.
- (3) Dozvola za emisije stakleničkih plinova za novo postrojenje izdaje se prije podnošenja zahtjeva za uporabnu dozvolu.
- (4) Protiv dozvole za emisije stakleničkih plinova nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (5) Djelatnosti i staklenički plinovi iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se propisom iz članka 47.h ovoga Zakona.
- (6) Emisije stakleničkih plinova dodijeljene dozvolom iz stavka 1. ovoga članka mogu biti predmet trgovanja.

Članak 47.b

- (1) Operater je dužan obavijestiti Ministarstvo o planiranim izmjenama tehničko-tehnoloških karakteristika ili proširenju postrojenja te o promjeni osobe operatera.
- (2) O potrebi izmjene dozvole iz stavka 1. ovoga članka odlučuje Ministarstvo.

Članak 47.c

- (1) Operater je dužan odmah obavijestiti Ministarstvo o danu prestanka rada postrojenja.
- (2) Po zaprimljenoj obavijesti iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo donosi odluku o stavljanju dozvole za emisije stakleničkih plinova izvan snage.

Članak 47.d

- (1) Registar emisija stakleničkih plinova je standardizirana i informatizirana središnja baza podataka čija je svrha obračunavanje, držanje i transakcije emisijskih jedinica.
- (2) Registar iz stavka 1. ovoga članka vodi Agencija za zaštitu okoliša.
- (3) Podaci iz registra emisija stakleničkih plinova dostupni su javnosti.

Uz članak 10.

Odredbama ovog članka dopunjuje se članak 17. Zakona o zaštiti zraka glede dostupnosti podataka o onečišćavanju zraka na teritoriju Države i daje rok za ocjenjivanje onečišćenosti zraka.

Uz članak 11.

Odredbom ovoga članka detaljnije se uređuje područje kategorija kakvoće zraka na način da se kakvoća zraka kategorizira sukladno propisanim dugoročnim ciljevima i cilnjim vrijednostima za ozon. Stavkom 2. propisuje se obveza određivanja kategorije kakvoće zraka za svaku onečišćujuću tvar posebno.

Stavkom 3. propisuje se da Vlada donosi odluku o određivanju područja i naseljenih područja i njihovo razvrstavanje.

Stavcima 4. i 5. određuje se rok utvrđivanja kategorije kakvoće zraka te se obvezuje Agencija za zaštitu okoliša za izradu godišnjeg izvješća o praćenju kakvoće zraka na području Države s popisom kategorija.

Uz članak 12.

Određuje se nadležnost Državnog hidrometeorološkog zavoda za obavljanje svih aktivnosti praćenja kakvoće zraka u državnoj mreži. Nadzor nad tim aktivnostima provodi Ministarstvo.

Uz članak 13.

Odredba ovog članka usklađuje se sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša kojim se propisuje donošenje rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša.

Uz članak 14.

Obvezuje se Gradsko poglavarstvo Grada Zagreba, odnosno grada i općine da na zahtjev inspekcije zaštite okoliša u roku tri dana mora donijeti odluku o mjerljima posebne namjene te ako se ne doneše odluka daje se ovlast Ministarstvu da osigura mjerenja ili procjenu razine onečišćenosti zraka.

Uz članak 15. do 17.

Odredbom članka 15. i 16. uređuje se postupanje vezano na propisane koncentracije ozona u zraku sukladno direktivi EU 2002/3/EZ o ozonu u vanjskom zraku.

Odredbom članka 17. dorađuje se odredba članka 33. te sukladno Zakonu o zaštiti okoliša dosadašnji naziv „katastar“ zamjenjuje se riječju „Registar“ prema Uredbi 166/2006/EZ u uspostavljanju Europskog registra ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari.

Uz članak 18.

Odredba ovoga članka usklađuje se sa Zakonom o zaštiti okoliša na način da se primjenjuju mjere za sprječavanje onečišćavanja zraka za postrojenja koja podliježu procjeni utjecaja na okoliš ili za koje se utvrđuju objedinjeni uvjeti zaštite okoliša. Stacionarni izvori koji ne podliježu procjeni utjecaja na okoliš određuju se u postupku izdavanja dozvole za obavljanje djelatnosti prema posebnom propisu. Za ta postrojenja potrebno je izraditi elaborat zaštite okoliša.

Uz članak 19.

Članak 38. Zakona dorađuje se provedbeni propis kojim se pobliže uređuju granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari u zrak i kakvoća proizvoda te se pobliže uređuje praćenje emisija i druge obveze sukladno EU direktivama.

Uz članak 20.

Usklađivanje s odredbom članka 9.a ovoga Zakona.

Uz članak 21.

Dorađuje se članak 40. Zakona o zaštiti zraka tako što se propisuje obveza utvrđivanja uvjeta i za pravne osobe koje obavljaju djelatnost prikupljanja, obnavljanja i uporabe kontroliranih i zamjenskih tvari kao i nadležnost Ministarstva za izdavanje dozvole za obavljanje ove djelatnosti.

Uz članak 22.

U članku 41. briše se obveza donošenja strožih graničnih vrijednosti emisija za stacionarni izvor za koji je procjena utjecaja na okoliš određena prostornim planom županije odnosno grada Zagreba, sukladno Zakonu o zaštiti okoliša.

Uz članak 23.

Ispravlja se nomotehnička pogreška.

Uz članak 24.

Iza članka 45. Zakona dodaje se novi članak 45.a kojim se propisuje postupanje u slučaju prekograničnog prijenosa onečišćujućih tvari iz druge države na teritorij Republike Hrvatske.

Uz članak 25.

Odredbom ovoga članka mijenja se članak 46. Zakona. Propisuje se način praćenja emisija stakleničkih plinova, Plan raspodjele emisijskih kvota stakleničkih plinova primjenom fleksibilnih mehanizama Kyotskog protokola te drugih mjera koje doprinose zaštiti klime.

Uz članak 26.

Iza članka 46. Zakona dodaje se novi članak 46a kojim se propisuje što obuhvaća praćenje emisije stakleničkih plinova, te da popis stakleničkih plinova i način praćenja emisija, rokove za izradu izvješća i način izrade inventara stakleničkih plinova propisuje Vlada.

Uz članak 27.

Odredbom ovoga članka mijenja se članak 47. Zakona. Člankom se propisuje sadržaj Plana raspodjele emisijskih kvota, razdoblje za koje se donosi, rok donošenja, obveza tijela koje ga izrađuju te ovlast Vlade da ga donese i objavi.

Uz članak 28.

Odredbom ovoga članka propisuje se dodavanje novih članaka 47.a, 47.b, 47.c, 47.d, 47.e, 47.f, 47.g i 47.h.

Člankom 47.a propisuje se obveza pribavljanja dozvole, koju izdaje Ministarstvo, za operatore postrojenja koje ispušta emisije stakleničkih plinova te rok do kojeg se mora podnijeti zahtjev.

Člankom 47.b i c. propisuje se obveza operateru da obavijesti Ministarstvo o svim promjenama tehničko-tehnoloških karakteristika postrojenja, proširenjima postrojenja, promjeni operatera, prestanku rada postrojenja, što može utjecati na izmjenu dozvole.

Člankom 47.d propisuje se uspostava i vođenje Registra emisija stakleničkih plinova pri Agenciji za zaštitu okoliša, dostupnost javnosti podataka iz registra te obveza Ministarstva da objavi obvezujuće upute o funkcioniranju registra u obliku priručnika na svojoj internet stranici.

Člankom 47.e propisuje se obveza operateru otvaranje korisničkog računa u registru, plaćanje naknade za troškove tog računa Agenciji te ovlast Ministra da odredi visinu naknade. Također se propisuje obveza operateru da izvrši prijenos emisijskih jedinica u Registru do 30. travnja tekuće godine u iznosu koji odgovara ukupnoj emisiji iz postrojenja u prethodnoj godini.

Člankom 47.f propisana je obveza operatera na plaćanje iznosa od 750 kuna Fondu za svaku tonu CO₂ ekvivalent prekomjerne emisije koju postrojenje ispusti u prethodnoj godini, a za koju nije izvršio prijenos emisijskih jedinica u Registru do 30. travnja tekuće godine. Također se propisuje kako plaćanje gore navedenog iznosa ne oslobađa operatera obveze prijenosa emisijskih jedinica za prekomjerne emisije u narednoj godini. Istim člankom propisana je ovlast Vlade na izmjenu navedenog novčanog iznosa te obveza Ministarstva da jednom godišnje objavi imena operatera koji su prekršili svoje obveze prijenosa emisijskih jedinica u Registru na internet stranici Ministarstva.

Člankom 47.g propisuje se obveza operatera na praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova, dostava provjerenog izvješća Agenciji do 15. ožujka tekuće godine, provjera izvješća od strane pravnih osoba ovlaštenih prema Zakonu o zaštiti okoliša, zabrana transakcija emisijskim jedinicama operaterima koji nisu dostavili zadovoljavajuće izvješće te obveza Ministarstva na objavljivanje obvezujućih uputa o praćenju i izvješćivanju o emisijama na svojoj internet stranici u obliku priručnika. Daje ovlast Ministarstvu da naredi Agenciji da povuče emisijske jedinice s korisničkog računa operatera u slučaju da nije prenio emisijske jedinice u propisanom roku.

Člankom 47.h daje se ovlast Vladi da Uredbom detaljnije razradi elemente ovog poglavlja Zakona.

Uz članak 29.

Odredbom ovoga članka mijenja se članak 48. Zakona. Propisuje se provedba projektnih aktivnosti u okviru fleksibilnih mehanizama Kyotskog protokola, daje se ovlast ministrici da imenuje povjerenstvo za vrednovanje projektnih aktivnosti te ovlast Vlade da Uredbom propiše postupak primjene fleksibilnih mehanizama.

Uz članak 30.

Usklađivanje sa Zakonom o zaštiti okoliša u vezi s obvezom polaganja stručnog ispita iz područja zaštite zraka za radnike kod pravnih osoba koje obavljaju djelatnost praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija iz stacionarnih izvora.

Uz članak 31.

Dorađuje se članak 57. Zakona o informacijskom sustavu o kakvoći zraka.

Uz članak 32. do 49.

Ovim člancima određuje se upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona te usklađuje sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša.

Uz članak 50. do 54.

Ovim se člancima propisuju prekršaji i kazne za učinjene prekršaje.

Uz članak 55.

Odredbom ovoga članka zamjenjuju se dosadašnji pojmovi sukladno novoj Uredbi EZ br. 842/2006 o određenim fluoriranim stakleničkim plinovima.

Uz članak 56.

Odredbom ovoga članka usklađuje se ovaj Zakon sa Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01-vjerodostojno tumačenje, 129/05 i 109/07).

Uz članak 57.

Odredba ovoga članka mijenja dosadašnji izričaj pojma „web stranica“ u „internet stranica“ u cilju jezične dorade teksta.

Uz članak 58.

Odredba ovoga članka usklađuje se sa Prekršajnim zakonom (Narodne novine, br. 107/07).

Uz članak 59.

Producuje se rok za akreditaciju pravnih osobama obzirom na dužinu akreditacijskog postupka.

Uz članak 60.

Odredbom ovih članaka propisuje se rok u kojem se moraju donijeti provedbeni propisi iz članka 47.h i 29. ovoga Zakona.

Uz članak 61.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskog sabora da utvrdi i izda pročišćeni tekst Zakona o zaštiti zraka.

Uz članak 62.

Odredbom ovoga članka određuje se stupanje na snagu ovoga Zakona te odredbe članka 12. stavka 1.

ČLANCI ZAKONA O ZAŠTITI ZRAKA KOJI SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU

Članak 5.

(1) Učinkovitost zaštite i poboljšanja kakvoće zraka osiguravaju Hrvatski sabor (u dalnjem tekstu: Sabor) i Vlada Republike Hrvatske (u dalnjem tekstu: Vlada) te predstavnička i izvršna tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave unutar svoje i ovim Zakonom određene nadležnosti.

(2) Upravne i stručne poslove zaštite i poboljšanja kakvoće zraka te provedbu mjera zaštite i poboljšanja kakvoće zraka provode i osiguravaju središnja tijela državne uprave, uredi državne uprave u županijama, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nadležne za obavljanje poslova zaštite okoliša te druge pravne osobe koje imaju javne ovlasti.

(3) Praćenje kakvoće zraka i praćenje emisija u zrak obavljaju pravne osobe registrirane za ovu djelatnost.

(4) Građani, ili kao pojedinci ili organizirani radi zaštite zraka u strukovne udruge i udruge za zaštitu zraka, pridonose ostvarivanju ciljeva zaštite i poboljšanja kakvoće zraka i provedbu učinkovite zaštite i poboljšanja kakvoće zraka.

Članak 6.

Način rada u tijelima državne uprave u županiji, tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti u vezi s provedbom ovoga Zakona propisuje ministar nadležan za poslove zaštite okoliša (u dalnjem tekstu: ministar) naputkom. Naputak se objavljuje u »Narodnim novinama«.

Članak 7.

U smislu ovoga Zakona razumije se:

1. *zrak*: zrak troposfere na otvorenom prostoru, izuzevši zrak na mjestu rada,
2. *onečišćujuća tvar*: svaka tvar ispuštena/unesena u zrak izravnim i neizravnim ljudskim djelovanjem koja bi mogla nepovoljno utjecati na ljudsko zdravlje, kakvoću življenja i/ili na kakvoću okoliša u cjelini,
3. *razina onečišćenosti*: koncentracija onečišćujuće tvari u zraku ili njeno taloženje na površine u određenom vremenu,
4. *kakvoća zraka*: svojstvo zraka kojim se iskazuje značajnost u njemu postojećih razina onečišćenosti,
5. *onečišćeni zrak*: zrak čija je kakvoća takva da može narušiti zdravlje, kakvoću življenja i/ili štetno utjecati na bilo koju sastavnicu okoliša,
6. *granična vrijednost (GV)*: granična razina onečišćenosti ispod koje, na temelju znanstvenih spoznaja, ne postoji, ili je najmanji mogući, rizik štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini i jednom kada je postignuta ne smije se prekoračiti,
7. *ciljna vrijednost*: razina onečišćenosti postavljena s ciljem dugoročnog otklanjanja mogućnosti štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini i koju, gdje je to moguće, treba postići u utvrđenom roku,
8. *kritična razina*: razina onečišćenosti čije prekoračenje predstavlja opasnost za ljudsko zdravlje pri kratkotrajnoj izloženosti, pri čijoj se pojavi žurno moraju poduzeti odgovarajuće propisane mjere,

9. *granica tolerancije*: postotak granične vrijednosti za koji ona može biti prekoračena pod za to propisanim uvjetima,
10. *tolerantna vrijednost (TV)*: granična vrijednost uvećana za granicu tolerancije,
11. *ocjenjivanje*: mjerodavna metoda koja se koristi za mjerjenje ili procjenjivanje (izračunavanje, predviđanje) razina onečišćenosti,
12. *gornja granica procjenjivanja*: propisana razina onečišćenosti ispod koje se ocjenjivanje onečišćenosti može obavljati kombinacijom mjerjenja i metoda procjene na temelju standardiziranih matematičkih modela i/ili drugih mjerodavnih metoda procjene,
13. *donja granica procjenjivanja*: propisana razina onečišćenosti ispod koje se ocjenjivanje onečišćenosti može obavljati samo pomoću metoda procjene na temelju standardiziranih matematičkih modela i/ili drugih mjerodavnih metoda procjene,
14. *emisija*: ispuštanje/unošenje onečišćujućih tvari u zrak,
15. *granična vrijednost emisije*: najveća dopuštena emisija, izražena ili koncentracijom onečišćujućih tvari u ispušnim plinovima i/ili količinom ispuštanja/unošenja onečišćujućih tvari u određenom vremenu,
16. *praćenje emisije*: mjerjenje i/ili procjenjivanje emisije onečišćujućih tvari iz izvora onečišćivanja zraka,
17. *emisijski podatak*: vrijednost svake izmjerene, izračunate ili procijenjene veličine koja se koristi za određivanje emisije,
18. *emisijska kvota*: ukupna dopuštena godišnja količina emisije (izražava se u jedinicama mase u određenom vremenu) iz jednog ili više izvora zajedno, odnosno s određenog područja i/ili na teritoriju Države,
19. *staklenički plinovi*: plinoviti sastojci atmosfere koji se, prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime, nadziru,
20. *registrovani emisiji stakleničkih plinova*: standardizirana i informatizirana središnja baza podataka, koju sačinjavaju podaci o emisijama stakleničkih plinova i njihovim emisijskim kvotama,
21. *tvari koje oštećuju ozonski sloj*: tvari koje se, prema Montrealskom protokolu o tvarima koje oštećuju ozonski sloj, nadziru,
22. *onečišćivač*: pravna ili fizička osoba čije djelovanje izravno ili neizravno onečišće zrak,
23. *upravitelj (operator)*: osoba koja upravlja stacionarnim izvorom ili nadzire njegov rad,
24. *praćenje kakvoće zraka*: sustavno mjerjenje i/ili procjenjivanje razine onečišćenosti prema prostornom i vremenskom rasporedu,
25. *podatak kakvoće zraka*: vrijednost svake izmjerene, izračunate ili procijenjene veličine koja se koristi za određivanje kakvoće zraka,
26. *sanacijski program*: skup mjera za poboljšanje kakvoće zraka nekog područja,
27. *najbolja raspoloživa tehnika*: najučinkovitiji i najnapredniji razvojni stupanj djelatnosti i s njome povezanih načina proizvodnje, uz gospodarski i tehnički održive uvjete, uzimajući u obzir i troškove i prednosti, koji u pravilu može biti primjerena osnova za određivanje graničnih vrijednosti emisija, s ciljem sprječavanja i smanjivanja emisija u zrak,
28. *upravljanje kakvoćom zraka*: osiguravanje izvršenja mjera kojima se provodi strategija sprječavanja i smanjivanja onečišćivanja zraka na svim razinama, tako da se time ne ometa uravnoteženi razvoj,
29. *područje*: jedan od razgraničenih dijelova teritorija Države, od ostalih takvih dijelova, koji predstavlja funkcionalnu cjelinu s obzirom na praćenje, zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka te upravljanje kakvoćom zraka,
30. *naseljeno područje*: područje s više od 250 000 stanovnika, ili područje s manje od 250 000 stanovnika, a gustoća je stanovništva veća od prosječne u Republici Hrvatskoj te je nužna ocjena i upravljanje kakvoćom zraka.

Članak 8.

- (1) Izvori su onečišćivanja zraka stacionarni i pokretni emisijski izvori.
- (2) Stacionarni izvori jesu:
  - točkasti: kod kojih se onečišćujuće tvari ispuštaju u zrak kroz za to oblikovane ispuste (postrojenja, tehnološki procesi, industrijski pogoni, uređaji i građevine i sl.),
  - difuzni: kod kojih se onečišćujuće tvari unose u zrak bez određena ispusta/dimnjaka (uređaji, površine i druga mjesta).
- (3) Pokretni izvori jesu prijevozna sredstva koja ispuštaju onečišćujuće tvari u zrak: motorna vozila, lokomotive, plovni objekti, zrakoplovi.
- (4) Izvori iz stavka 1. ovoga članka moraju biti izgrađeni i/ili proizvedeni, opremljeni, rabljeni i održavani tako da ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad graničnih vrijednosti emisije odnosno da ne ispuštaju/unose u zrak onečišćujuće tvari u količinama koje mogu ugroziti zdravlje ljudi, kakvoću življena i okoliš.
- (5) Granične vrijednosti emisija iz pokretnih izvora propisuju se posebnim propisom.

Članak 9.

- (1) Plan zaštite i poboljšanja kakvoće zraka (u dalnjem tekstu: Plan) provedbeni je dokument strategije zaštite zraka koja je sastavni dio Strategije zaštite okoliša i sadrži:
  - načela i mjerila za određivanje ciljeva i prioriteta,
  - ocjenu stanja kakvoće zraka,
  - prioritetne mјere i aktivnosti,
  - preventivne mјere za očuvanje kakvoće zraka,
  - kratkoročne mјere, kada postoji rizik od prekoračivanja kritičnih razina,
  - kratkoročne mјere, kada postoji rizik od prekoračivanja tolerantnih vrijednosti, u cilju postizanja graničnih vrijednosti u zadanom roku,
  - mјere za postizanje graničnih vrijednosti u zadanom roku ako su prekoračene,
  - mјere za smanjivanje emisija onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova po djelatnostima,
  - mјere za postupno ukidanje tvari koje oštećuju ozonski sloj,
  - mјere za smanjivanje emisija postojanih organskih onečišćivila i teških metala,
  - mјere za poticanje porasta energetske učinkovitosti i uporabu obnovljive energije,
  - mјere za smanjivanje ukupnih emisija iz prometa,
  - mјere za smanjivanje nepovoljnih učinaka zakiseljivanja, eutrofikacije i fotokemijskog onečišćenja,
  - način provedbe mјera,
  - redoslijed ostvarivanja mјera,
  - rok izvršavanja mјera,
  - obveznike provedbe mјera,
  - međunarodne obveze Države,
  - procjenu sredstava za provedbu Plana,
  - analizu troškova i time stvorene koristi poboljšanja kakvoće zraka.
- (2) Nositelj izrade Plana iz stavka 1. ovoga članka je ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša (u dalnjem tekstu: Ministarstvo) u suradnji sa središnjim tijelima državne uprave nadležnim za područja: zdravlja, industrije, energetike, poljoprivrede, šumarstva, znanosti, voda, mora, prometa, turizma, praćenja meteoroloških uvjeta i dr.
- (3) Plan donosi Vlada za razdoblje od četiri godine.
- (4) Plan se objavljuje u »Narodnim novinama«.

Članak 10.

- (1) Skupština županije, odnosno Gradska skupština Grada Zagreba donosi Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka (u dalnjem tekstu: Program) koji je sastavni dio programa zaštite okoliša za područje županije odnosno, Grada Zagreba.
- (2) Gradsko, odnosno općinsko vijeće donosi Program iz stavka 1. ovoga članka za područje grada odnosno općine u kojem je razina onečišćenosti zraka iznad tolerantnih vrijednosti (TV).
- (3) Ured državne uprave u županiji nadležan za zaštitu okoliša daje prethodnu suglasnost na Program iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) Program iz stavka 1. i 2. ovoga članka donosi se za razdoblje od četiri godine.

Članak 12.

- (1) O provedbi Programa iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona upravni odjel županije, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za zaštitu okoliša izrađuje izvješće za razdoblje od dvije godine i podnosi ga poglavarstvu županije, odnosno Gradskom poglavarstvu Grada Zagreba.
- (2) O provedbi Programa iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona upravni odjel grada odnosno općine nadležan za zaštitu okoliša izrađuje godišnje izvješće i podnosi ga gradskom poglavarstvu odnosno općinskom vijeću.
- (3) Izvješće iz stavka 1. i 2. ovoga članka izrađuje se sukladno Izvješću iz članka 11. stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 14.

- (1) Nacrt Plana i Izvješća iz članka 9. i 11. ovoga Zakona mora biti javno objavljen, radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti.
- (2) Posredstvom medija Ministarstvo izvješćuje javnost o mjestu na kojem su nacrt Plana i Izvješća dostupni, te načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi.
- (3) Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana od dana objave.
- (4) Ministarstvo razmatra mišljenja, prijedloge i primjedbe javnosti te ocjenjuje i odlučuje o njihovoj opravdanosti.
- (5) Odredbe stavka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka primjenjuju se odgovarajuće i na donošenje Programa i Izvješća županije, Grada Zagreba, grada i općine.

Članak 17.

- (1) Ocjenjivanje onečišćenosti zraka obvezno je na cijelom teritoriju Države.
- (2) U područjima u kojima razina onečišćenosti ne prekoračuje gornju granicu procjenjivanja, razina onečišćenosti se ocjenjuje primjenom kombinacije mjerena i metoda matematičkog modeliranja i/ili drugih metoda procjene u skladu s općeprihvaćenom praksom u svijetu.
- (3) U područjima u kojima razina onečišćenosti ne prekoračuje donju granicu procjenjivanja, razina onečišćenosti se ocjenjuje primjenom metoda matematičkog modeliranja i/ili drugih metoda procjene u skladu s općeprihvaćenom praksom u svijetu.
- (4) U područjima kojima razina onečišćenosti prekoračuje graničnu vrijednost ili tolerantnu vrijednost, ocjenjivanje razine onečišćenosti provodi se mjeranjem.
- (5) U naseljenim područjima ocjenjivanje razine onečišćenosti provodi se mjeranjem.

(6) U naseljenim područjima u kojima se pojavljuju kritične razine, ocjenjivanje razine onečišćenosti provodi se mjerenjem.

(7) Ocjenjivanje onečišćenosti zraka osigurava Ministarstvo.

Članak 18.

(1) Prema razinama onečišćenosti, s obzirom na propisane granične vrijednosti i tolerantne vrijednosti, utvrđuju se sljedeće kategorije kakvoće zraka:

– prva kategorija kakvoće zraka – čist ili neznatno onečišćen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (*GV*) niti za jednu onečišćujuću tvar,

– druga kategorija kakvoće zraka – umjerenog onečišćen zrak: prekoračene su granične vrijednosti (*GV*) za jednu ili više onečišćujućih tvari, a nisu prekoračene tolerantne vrijednosti (*TV*) niti za jednu onečišćujuću tvar,

– treća kategorija kakvoće zraka – prekomjerno onečišćen zrak: prekoračene su tolerantne vrijednosti (*TV*) za jednu ili više onečišćujućih tvari.

(2) Razgraničavanje teritorija Države na područja i njihovo razvrstavanje prema kategorijama kakvoće zraka određuje Vlada.

(3) Kategorije kakvoće zraka utvrđuju se jedanput godišnje za proteklu kalendarsku godinu. Popis kategorija kakvoće zraka na teritoriju Države donosi ministar i objavljuje ih se na web stranici Ministarstva i u »Narodnim novinama«.

Članak 23.

Ministarstvo obavlja koordinaciju svih aktivnosti državne mreže i surađuje s drugim tijelima državne uprave koja na temelju posebnih propisa sudjeluju u praćenju kakvoće zraka, posebice s tijelima nadležnim za zaštitu zdravlja ljudi, zaštitu prirode, praćenja meteoroloških uvjeta te s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 26.

(1) U okolini izvora onečišćivanja zraka iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona onečišćivač mora obavljati praćenje kakvoće zraka određeno u aktu o procjeni utjecaja na okoliš i/ili dozvoli izdanoj prema posebnom propisu.

(2) Ako za određeni zahvat nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš, praćenje kakvoće zraka provodi se sukladno dozvoli izdanoj prema posebnom propisu.

(3) Financiranje praćenja kakvoće zraka iz stavka 1. ovoga članka osigurava onečišćivač.

(4) Onečišćivač je dužan podatke kakvoće zraka iz stavka 1. i 2. ovoga članka dostaviti upravnom odjelu županije odnosno upravnom tijelu Grada Zagreba nadležnom za poslove zaštite okoliša do 31. ožujka tekuće godine za proteklu kalendarsku godinu.

Članak 27.

(1) U slučajevima kada postoji osnovana sumnja da je došlo do onečišćenosti zraka čija je kakvoća takva da može narušiti zdravlje ljudi, kakvoću življenja i/ili štetno utjecati na bilo koju sastavnicu okoliša, moraju se obaviti mjerena posebne namjene.

(2) Gradsko poglavarstvo Grada Zagreba, odnosno grada i općine utvrđuje opravdanost osnovane sumnje iz stavka 1. ovoga članka i donosi odluku o mjernjima posebne namjene sa sadržajem i razdobljem mjerena.

(3) Ako se mjerjenjem utvrdi prekomjerna onečišćenost zraka, a onečišćivač je poznat, troškove mjerjenja snosi onečišćivač.

(4) Ako se mjerjenjem utvrdi da nije došlo do prekomjerne onečišćenosti ili je došlo do prekomjerne onečišćenosti, a onečišćivač nije poznat, troškove snosi jedinica lokalne samouprave čije je poglavarstvo donijelo odluku iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 30.

(1) Granične vrijednosti (*GV*) za pojedine onečišćujuće tvari u zraku propisuje Vlada.

(2) Propisom iz stavka 1. ovoga članka, ovisno o svojstvima onečišćujuće tvari, propisuju se i gornje granice procjenjivanja, donje granice procjenjivanja, granice tolerancije odnosno tolerantne vrijednosti (*TV*), ciljne vrijednosti, osnovne sastavnice navedenih vrijednosti, kritične razine i posebne mjere zaštite zdravlja ljudi koje se pri njihovoј pojavi moraju poduzeti, te rokovi za postupno smanjivanje granica tolerancije.

Članak 32.

(1) Ako se na određenom području izmjere/utvrde kritične razine, poglavarstvo Grada Zagreba, grada i općine naredit će primjenu posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi i način njihova provođenja.

(2) Posebne mjere zaštite zdravlja ljudi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju i mjere koje se odnose na pokretne izvore.

(3) O pojavi kritičnih razina obvezno se obavješćuje javnost posredstvom medija.

Članak 33.

(1) Onečišćivači, vlasnici i/ili korisnici izvora onečišćivanja iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona, dužni su:

- podatke o stacionarnom izvoru, svakoj njegovoј promjeni (rekonstrukciji) i o upravitelju dostaviti uredu državne uprave u županiji odnosno upravnom tijelu Grada Zagreba nadležnom za zaštitu okoliša,
- osigurati redovito praćenje emisije i o tome voditi evidenciju,
- osigurati obavljanje mjerena emisije onečišćujućih tvari iz stacionarnog izvora,
- voditi evidenciju o obavljenim mjeranjima s podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerena te o učestalosti mjerena emisija,
- voditi evidenciju o upotrijebljenom gorivu i otpadu kod procesa suspaljivanja,
- voditi evidenciju o radu uređaja za smanjivanje emisija.

(2) Podaci iz stavka 1. podstavka 2. – 6. ovoga članka dostavljaju se u Katastar onečišćivanja okoliša.

(3) Za izvore onečišćivanja zraka iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona podaci o izvorima emisije vode se na način propisan za prijevozna sredstva, u skladu s posebnim propisom.

Članak 37.

Sprječavanje i smanjivanje onečišćivanja zraka provodi se:

- usklađivanjem dokumenata prostornog uređenja s programima zaštite i poboljšanja kakvoće zraka, odnosno cjelovitim planiranjem,
- propisivanjem graničnih vrijednosti emisija iz stacionarnih izvora i graničnih vrijednosti u vezi sa sastavom određenih proizvoda i/ili drugih značajki kakvoće proizvoda,

- primjenom mjera zaštite zraka utvrđenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš ili dozvoli izdanoj po posebnom propisu za određeni zahvat, pri projektiranju, gradnji i uporabi izvora onečišćivanja zraka iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona,
- primjenom mjera zaštite zraka utvrđenih u dozvoli izdanoj prema posebnom propisu ako za određeni zahvat nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš,
- propisivanjem emisijskih kvota za pojedine onečišćujuće tvari,
- raspodjelom emisijskih kvota stakleničkih plinova,
- poticanjem primjene čistijih tehnologija i obnovljivih izvora energije,
- poticanjem uvođenja mjera energetske učinkovitosti,
- postupnim smanjivanjem potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj,
- provedbom mjera iz sanacijskih programa za pojedine izvore ili područja.

Članak 38.

- (1) Granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona te učestalost mjerjenja emisije propisuje Vlada.
- (2) Granične vrijednosti sastavnica i/ili drugih značajki kakvoće proizvoda, način utvrđivanja kakvoće proizvoda te način dokazivanja sukladnosti propisuje Vlada.
- (3) U propisu iz stavka 1. i 2. ovoga članka Vlada može odrediti za postojeće izvore razinu dopuštenog prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti za određeno razdoblje.

Članak 39.

- (1) Emisijske kvote za pojedine onečišćujuće tvari koje uzrokuju nepovoljne učinke zakiseljivanja, eutrofikacije i fotokemijskog onečišćenja, na teritoriju Države određuju se prema Planu iz članka 9. ovoga Zakona.
- (2) Onečišćujuće tvari iz stavka 1. ovoga članka, njihovu emisijsku kvotu za određeno razdoblje i način izrađivanja godišnjih proračuna emisija propisuje Vlada.

Članak 40.

- (1) Postupno smanjivanje potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj, postupanje s tim tvarima, postupanje s proizvodima koji sadrže te tvari ili su pomoću tih tvari proizvedeni, postupanje s tim tvarima nakon prestanka uporabe proizvoda koji ih sadrži, način prikupljanja, oporabe i trajnog zbrinjavanja tih tvari, način obračuna troškova oporabe tih tvari i način označivanja proizvoda koji sadrže ove tvari propisuje Vlada.
- (2) Propisom iz stavka 1. ovoga članka određuju se uvjeti koje moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe koje obavljuju djelatnost održavanja i/ili popravka te isključivanja iz uporabe proizvoda koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj.
- (3) Pravna i fizička osoba koja obavlja djelatnost održavanja i/ili popravka te isključivanja iz uporabe proizvoda iz stavka 2. ovoga članka mora osigurati obuku uposlenih radnika prema programu stručnog usavršavanja koji propisuje ministar u suradnji s ministrom nadležnim za obrazovanje.
- (4) Dozvolu za obavljanje djelatnosti održavanja i/ili popravka te isključivanja iz uporabe proizvoda iz stavka 2. ovoga članka izdaje Ministarstvo.
- (5) Protiv upravnog akta iz stavka 4. ovoga članka nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 41.

- (1) Predstavničko tijelo županije, odnosno Grada Zagreba može na svom području donijeti strože granične vrijednosti emisija od propisanih u članku 38. stavku 1. ovoga Zakona:
- za stacionarni izvor za koji je procjena utjecaja na okoliš određena prostornim planom županije odnosno grada Zagreba, sukladno Zakonu o zaštiti okoliša,
  - za slučajeve iz članka 44. stavka 1. ovoga Zakona.
- (2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka donosi se uz prethodnu suglasnost Vlade.

Članak 45.

- (1) Za područje u kojem je treća kategorija kakvoće zraka posljedica emisija skupnih izvora (kao što su promet, kućna ložišta i slično) izrađuje se cijeloviti sanacijski program. Izradu i provedbu cijelovitog sanacijskog programa, te redoslijed i prioritet u njegovoj provedbi, određuje Gradska skupština grada Zagreba, gradsko, odnosno općinsko vijeće.
- (2) Sredstva za provođenje sanacijskog programa iz stavka 2. ovoga članka osiguravaju se iz proračuna jedinice lokalne samouprave.

Članak 46.

- (1) Sprječavanje i smanjivanje onečišćivanja koja utječu na promjenu klime uređuje se praćenjem emisija stakleničkih plinova, Planom raspodjele emisijskih kvota stakleničkih plinova, dozvolom trgovanja pravima na emisije stakleničkih plinova i zajedničkim ulaganjima u mjeru smanjivanja emisija stakleničkih plinova (u dalnjem tekstu: mjeru zajedničkog ulaganja).
- (2) Plan raspodjele emisijskih kvota mora se temeljiti na Planu i Strategiji energetskog razvoja primjenom najboljih raspoloživih tehnika.
- (3) Za provedbu Plana raspodjele emisijskih kvota, trgovanja emisijama i mera zajedničkog ulaganja uspostavlja se registar emisija stakleničkih plinova koji vodi Agencija zaštite okoliša.
- (4) Podaci iz registra emisija stakleničkih plinova dostupni su javnosti.
- (5) Stakleničke plinove iz stavka 1. ovoga članka, način praćenja emisije stakleničkih plinova, njihovu emisijsku kvotu za određeno razdoblje, te plan raspodjele emisijskih kvota po djelatnostima i izvorima onečišćivanja, propisuje Vlada

Članak 47.

- (1) Predmet trgovanja predstavljaju prava na emisije stakleničkih plinova koje se dodjeljuju izvorima onečišćivanja zraka putem emisijskih kvota.
- (2) Postupak dodjele prava na emisijske kvote pojedinim izvorima onečišćivanja, način trgovanja s dodijeljenom emisijskom kvotom, način izvješćivanja o postupanju s dodijeljenim kvotama i dostavljanje podataka u registar propisuje Vlada.

Članak 48.

- (1) Mjere zajedničkog ulaganja obuhvaćaju ulaganje kapitala u razvoj i korištenje tehnologija kojima se sprječavaju i smanjuju onečišćivanja koja utječu na promjenu klime.
- (2) Mjere zajedničkog ulaganja, njihovo vrednovanje i prihvatljivost ocjenjuje povjerenstvo koje imenuje Vlada.
- (3) Mjerila za odobravanje mjera zajedničkog ulaganja, vrednovanje prikladnosti tih mera s obzirom na učinke smanjenja emisija stakleničkih plinova, sastav povjerenstva za ocjenjivanje mera, te način izvješćivanja o provedbi mera propisuje Vlada.

Članak 51.

- (1) Pravne osobe registrirane za obavljanje djelatnosti praćenja kakvoće zraka dužne su praćenje kakvoće zraka obavljati prema pravilniku iz članka 49. ovoga Zakona.
- (2) Pravne osobe registrirane za obavljanje djelatnosti praćenja emisija iz stacionarnih izvora dužne su praćenje emisija obavljati prema pravilniku iz članka 50. ovoga Zakona.

Članak 57.

- (1) Informacijski sustav o kakvoći zraka sastavni je dio informacijskog sustava zaštite okoliša i sadrži:
  - podatke o kakvoći zraka iz državne i lokalnih mreža,
  - podatke o emisijama izvora onečišćivanja zraka,
  - podatke o emisijama izvora koji utječe na promjenu klime,
  - podatke o tvarima koje oštećuju ozonski sloj,
  - podatke o kakvoći proizvoda,
  - mjere i programe za zaštitu i poboljšanje kakvoće zraka,
  - mjere i programe za zaštitu promjene klime,
  - mjere i programe za zaštitu ozonskog sloja,
  - podatke o prekoračenju kritičnih razina i mjere zaštite ljudi i okoliša u takvim prilikama,
  - podatke o pravnim osobama koje obavljaju djelatnost praćenja kakvoće zraka i emisija,
  - podatke iz katastra onečišćivanja okoliša,
  - podatke o provedenom inspekcijskom nadzoru,
  - podatke o izrečenim prekršajima,
  - druge podatke važne za kakvoću zraka.
- (2) Središnja tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uredi državne uprave u županijama, pravne osobe koje imaju javne ovlasti, dužne su pravodobno i bez naknade osigurati podatke iz svoje nadležnosti, te druge podatke koji su potrebni za vođenje informacijskog sustava o kakvoći zraka i za izradu Plana, Programa i Izvješća.
- (3) Informacijski sustav o kakvoći zraka za potrebe Ministarstva vodi Agencija za zaštitu okoliša.
- (4) Agencija za zaštitu okoliša obvezna je pravovremeno i cijelovito prikupljati i unositi podatke u informacijski sustav.
- (5) Nadzor nad izvršavanjem poslova iz stavka 4. ovoga članka obavlja Ministarstvo.

Članak 63.

- (1) Ako se u provedbi upravnog nadzora utvrdi da su rješenjem nadziranog tijela, koje je konačno u upravnom postupku, povrijeđene materijalne odredbe ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju njega, Ministarstvo će rješenje ukinuti po pravu nadzora.
- (2) Ako se u provedbi upravnog nadzora utvrdi da su rješenjem inspekcije zaštite okoliša, koje je konačno u upravnom postupku, povrijeđene odredbe ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju njega, Ministarstvo će rješenje poništiti po pravu nadzora.
- (3) Rješenje o ukidanju odnosno poništenju po pravu nadzora iz stavka 1. i 2. ovoga članka može se donijeti u roku od dvije godine od dana kada je rješenje koje se ukida odnosno poništava postalo konačno u upravnom postupku.
- (4) Protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, već se protiv njega može pokrenuti upravni spor.

Članak 64.

- (1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega te pojedinih akata, uvjeta i načina rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba obavlja inspekcija zaštite okoliša u Ministarstvu i područnim jedinicama Ministarstva u sjedištima i izvan sjedišta županija, odnosno u sjedištu Grada Zagreba.
- (2) Inspekcijski nadzor iz. stavka 1. ovoga članka provode inspektori zaštite okoliša (u dalnjem tekstu: inspektor).
- (3) Na radno mjesto inspektora može se rasporediti osoba koja, osim posebnim zakonom utvrđenih uvjeta za to zvanje, ispunjava i posebne uvjete propisane Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva kojega donosi ministar.
- (4) Ministar može radi hitne potrebe ili ekonomičnijeg obavljanja inspekcijskog nadzora, u skladu s posebnim zakonom, pisano naređiti inspektoru iz jedne područne jedinice da privremeno provodi nadzor na području druge područne jedinice.

Članak 67.

- (1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor provodi izravni uvid u opće i pojedinačne akte, nadzire uvjete i način rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba te poduzima ovim Zakonom i drugim propisima predviđene mjere da se utvrđeno stanje, uskladi s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.
- (2) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor nadzire:
  - stacionarne izvore onečišćivanja zraka,
  - redovitost praćenja emisije iz stacionarnih izvora onečišćivanja zraka,
  - rad uređaja za smanjivanje emisija,
  - vođenje evidencija o obavljenim mjerjenjima s podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerjenja, o upotrijebljenom gorivu i otpadu kod suspaljivanja i dostavljanje podataka o kakvoći zraka i emisijama iz stacionarnih izvora,
  - izvršenje obveza propisanih ovim Zakonom županije, Grada Zagreba, grada i općine,
  - provedbu Plana mjera iz članka 43. stavak 1. ovoga Zakona,
  - provedbu sanacijskog programa iz članka 44. stavka 3. ovoga Zakona,
  - provedbu sanacijskog programa iz članka 45. stavka 1. ovoga Zakona
  - praćenje kakvoće zraka u državnoj i lokalnoj mreži,
  - provedbu mjera zaštite kakvoće zraka utvrđenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš po posebnom propisu,
  - provedbu mjerjenja posebne namjene iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona,
  - postupanje s tvarima koje oštećuju ozonski sloj te njihovu potrošnju,
  - postupanje s tvarima koje oštećuju ozonski sloj nakon prestanka uporabe proizvoda koji ih sadrži, način prikupljanja, uporabe i trajnog zbrinjavanja tih tvari,
  - obavljanje djelatnosti, odnosno poslova praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija,
  - obavljanje djelatnosti održavanja i/ili popravka i isključivanja iz uporabe proizvoda koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj,
  - dostavljanje podataka o dodijeljenim emisijskim kvotama u registar emisija stakleničkih plinova,
  - korištenje sredstava određenih za provedbu mjera zaštite okoliša,
  - provedbu međunarodnih ugovora iz područja zaštite zraka.

Članak 68.

- (1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašten:
- pregledati stacionarne izvore onečišćivanja zraka, odnosno ući u građevine i druge poslovne prostore u kojima nadzirana pravna ili fizička osoba obavlja djelatnost,
  - zatražiti i pregledati isprave na temelju kojih može utvrditi identitet nadzirane pravne ili fizičke osobe, odgovorne osobe u pravnoj osobi kao i drugih osoba nazočnih tijekom inspekcijskog nadzora,
  - uzimati izjave od odgovornih osoba nadziranih pravnih i fizičkih osoba radi pribavljanja dokaza o činjenicama koje se ne mogu izravno utvrditi kao i drugih osoba nazočnih tijekom inspekcijskog nadzora,
  - utvrditi činjenično stanje na vizualni način (fotografija, film, video zapis i sl.),
  - zatražiti pisano od pravne i fizičke osobe točne i potpune podatke, dokumentaciju potrebnu u inspekcijskom nadzoru,
  - zatražiti pisano izvješće nadzirane osobe o poduzetim mjerama naređenih u inspekcijskom nadzoru, te
  - obavljati i druge radnje sukladno ovom Zakonu.
- (2) Početak provedbe inspekcijskog nadzora inspektor će najaviti odgovornoj osobi nadzirane pravne osobe i/ili fizičkoj osobi, osim ako ocijeni da bi takva obavijest umanjila učinkovitost inspekcijskog nadzora.
- (3) Inspektor je dužan čuvati kao poslovnu tajnu podatak o kojem nadzirana osoba dokaže da je poslovna tajna.
- (4) Ako se inspektoru prilikom nadzora pruži fizički otpor odnosno ako se takav otpor osnovano očekuje, inspektor će zatražiti pomoći ovlaštenih službenih osoba nadležne policijske uprave.

Članak 69.

- (1) Nadzirana pravna i fizička osoba dužna je inspektoru omogućiti provedbu inspekcijskog nadzora, dati na uvid svu potrebnu dokumentaciju te na pisano traženje inspektora dostaviti ili pripremiti bez naplate dodatne podatke potrebne za obavljanje inspekcijskog nadzora.
- (2) Smatra se da nadzirana pravna ili fizička osoba nije omogućila obavljanje inspekcijskog nadzora, ako inspektoru nije dopustila ući u građevine i druge poslovne prostore, odnosno ako mu u roku određenom u zapisniku, ne osigura uvid u traženu dokumentaciju i druge isprave potrebne za utvrđivanje činjeničnog stanja.

Članak 70.

- (1) Ako inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi povredu odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega po službenoj će dužnosti pokrenuti upravni postupak i poduzeti propisane mjere.
- (2) Ako inspektor utvrdi da nisu povrijedeni propisi čiju je primjenu ovlašten nadzirati, pisano će o tome obavijestiti poznatog podnositelja prijave u roku od trideset dana od utvrđenja činjeničnog stanja.
- (3) Ako tijekom inspekcijskog nadzora inspektor utvrdi nepravilnosti koje nisu u njegovoj nadležnosti, dužan je o tome obavijestiti nadležno državno tijelo.

Članak 71.

Stranke u inspekcijskom postupku nad primjenom ovoga Zakona i drugih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona mogu biti onečišćivač, pravna osoba koja obavlja stručne poslove praćenja kakvoće zraka i emisija u zrak, osoba koja postupa s tvarima koje oštećuju ozonski sloj, te županija odnosno Grad Zagreb, grad i općina.

Članak 72.

U provedbi inspekcijskog nadzora, u slučaju povrede ovoga Zakona i/ili propisa donesenih na temelju njega, inspektor ima pravo i obvezu nadziranoj pravnoj i fizičkoj osobi rješenjem narediti mjeru s rokom izvršenja i to: otklanjanje nedostataka ili nepravilnosti u radu, te zabranu obavljanja radnji u proizvodnom postupku, uporabu postrojenja i uređaja, mjerena emisije iz stacionarnih izvora, zabranu uporabe postrojenja i uređaja koji su prouzročili prekoračenje granične vrijednosti emisije, zabranu obavljanja djelatnosti praćenja kakvoće zraka i emisija u zrak i održavanje i popravak proizvoda koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj ako nema dozvolu, provedbu mjera iz sanacijskog programa i iz akta procjene utjecaja na okoliš, te poduzimati i druge radnje u svrhu sprječavanja onečišćenja zraka protivno ovome Zakonu.

Članak 75.

(1) Inspektor će nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi rješenjem narediti mjerena emisije iz stacionarnih izvora:

- radi utvrđivanja uzroka onečišćenosti zraka,
- ako je došlo do izmjene goriva,
- ako nije obavio mjeru iz novih ili rekonstruiranih stacionarnih izvora,
- ako utvrdi nepravilnosti u obavljenom mjerenu, a na trošak osobe koja je mjerila.

(2) Inspektor će nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi rješenjem narediti posebna mjerena u slučaju osnovane sumnje da je došlo do prekomjernog ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak.

(3) Ako pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka i nakon izrečene prisilne novčane kazne ne postupi po rješenju inspektora, izvršenje će se izvršiti putem druge osobe.

Članak 77.

(1) Inspektor će nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi rješenjem narediti provedbu mjera:

- iz sanacijskog programa, ako ih ne provodi ili ih ne provodi u određenom roku,
- iz akta procjene utjecaja na okoliš, ako ih ne provodi.

(2) Ako pravna ili fizička osoba ne postupi po rješenju inspektora iz stavka 1. ovoga članka, prisilit će se na izvršenje novčanom kaznom.

Članak 78.

(1) Inspektor će nadziranoj pravnoj osobi rješenjem narediti zabranu obavljanja djelatnosti odnosno poslova praćenja kakvoće zraka i emisija u zrak:

- ako nema dozvolu, odnosno suglasnost Ministarstva,
- ako ne ispunjava uvjete na temelju kojih je dobila dozvolu odnosno suglasnost Ministarstva, do ispunjavanja uvjeta.

(2) Inspektor će pravnoj, odnosno fizičkoj osobi rješenjem zabraniti održavanje i popravak proizvoda koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski omotač ako nema dozvolu Ministarstva.

(3) Ako pravna osoba iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka ne postupi po rješenju, inspektor će predložiti Ministarstvu oduzimanje dozvole odnosno suglasnosti.

Članak 79.

- (1) Ako inspektor utvrdi prekoračenje granične vrijednosti emisije iz stacionarnih izvora na temelju emisijskih podataka može donijeti inspekcijsko rješenje i bez saslušanja stranke.
- (2) Inspektor može donijeti usmeno rješenje u slučaju pojave kritičnih razina poznatom onečišćivaču koji je prouzročio onečišćenost zraka iznad kritične razine.
- (3) Inspektor može donijeti usmeno rješenje u slučaju kada je potrebno otkloniti neposrednu opasnost za zdravlje ljudi i okoliš.
- (4) Pisani otpovjednik usmenog rješenja mora se dostaviti stranci u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.
- (5) Obveza izvršenja usmenog rješenja počinje teći od dana priopćenja usmenog rješenja stranci.

Članak 80.

- (1) U svrhu osiguranja provedbe upravnih mjera iz članka 73., 74., 76. i 77. inspektor može zapečatiti radne prostorije, prostore i uređaje.
- (2) Ministar donosi naputak o načinu pečaćenja, kada se rješenja donijeta na temelju ovoga Zakona izvršavaju pečaćenjem.

Članak 81.

- (1) Ako je inspekcijskim rješenjem, koje je konačno, stranci naređena određena obveza, a inspektor koji je donio to rješenje smatra da su u rješenju nepravilno primijenjene odredbe ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, može takvo rješenje ukinuti ili izmijeniti radi njegova usklađivanja s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.
- (2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka ukida ili mijenja inspektor koji ga je donio.

Članak 82.

- (1) Ako inspektor utvrди da rješenje nije izvršeno u određenom roku, pokrenut će postupak za njegovo izvršenje donošenjem zaključka o dozvoli izvršenja.
- (2) Zaključak o dozvoli izvršenja rješenja inspektor će donijeti nakon nadzora izvršenja rješenja bez odgađanja, a najkasnije u roku od 8 dana od dana nadzora.

Članak 83.

- (1) Ako nadzirana pravna i fizička osoba ne izvrši rješenjem naređenu mjeru iz članka 73., 75. i 77. ovoga Zakona, inspektor će nadziranu osobu prisiliti na izvršenje novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 kuna za pravnu osobu, odnosno 5.000,00 kuna za fizičku osobu.
- (2) Novčani iznos prisilne mjere iz stavka 1. ovoga članka uplaćuje se u korist proračuna Grada Zagreba, općine, odnosno grada na čijem području se nalazi izvor onečišćivanja zraka i koristi se za mjere zaštite zraka prema Programu zaštite i poboljšanja kakvoće zraka.

Članak 84.

- (1) Ako nadzirana pravna ili fizička osoba ne izvrši rješenjem naređenu mjeru iz članka 75. ovoga Zakona, izvršenje će se izvršiti putem druge osobe na trošak nadzirane osobe kojoj je izvršenje naređeno.
- (2) Troškovi izvršenja inspekcijskog rješenja namiruju se iz državnog proračuna do naplate od nadzirane pravne, odnosno fizičke osobe kojoj je izvršenje naređeno.
- (3) Ako je nadzirana pravna, odnosno fizička osoba izvršila obvezu po rješenju nakon pokretanja postupka izvršenja, inspektor će po službenoj dužnosti donijeti zaključak o obustavi postupka.

Članak 85.

- (1) Protiv rješenja inspektora, zaključka o dozvoli izvršenja, zaključka o obustavi postupka i zaključka o troškovima izvršenja, koji doneše inspektor u područnoj jedinici Ministarstva može se izjaviti žalba Ministarstvu.
- (2) U slučajevima kada inspektor u Ministarstvu donosi akte iz stavka 1. ovoga članka, protiv rješenja inspektora može se pokrenuti upravni spor.
- (3) Žalba izjavljena protiv rješenja inspektora ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 86.

Ako utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon ili drugi propis donesen na temelju njega, inspektor ima pravo i obvezu:

- podnijeti bez odgađanja prekršajnu ili kaznenu prijavu nadležnom tijelu, zbog prekršajnog ili kaznenoga djela,
- poduzeti druge mjere i izvršiti druge radnje za koje je ovlašten na temelju ovoga Zakona i posebnog propisa.

Članak 87.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300.000,00 do 600.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- stacionarni točkasti izvor nije izgrađen ili proizveden, opremljen, rabljen i održavan tako da ne ispušta u zrak onečišćujuće tvari iznad graničnih vrijednosti emisije koje mogu ugroziti zdravlje ljudi, kakvoću življena i okoliš (članak 8. stavak 4.),
- stacionarni difuzni izvor nije izgrađen ili proizveden, opremljen, rabljen i održavan tako da ne ispušta/unosi onečišćujuće tvari u zrak u količinama koje mogu ugroziti zdravlje ljudi, kakvoću življena i okoliš (članak 8. stavak 4.),
- u okolini stacionarnog izvora ne obavlja mjerena određena u postupku procjene utjecaja na okoliš (članak 26. stavak 1.),
- emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnog izvora prekoračuje propisanu graničnu vrijednost (članak 38. stavak 1.),
- sastavnice proizvoda i/ili druge značajke kakvoće proizvoda prekoračuju propisane granične vrijednosti (članak 38. stavak 2.),
- ne provede i financira mjere za smanjivanje emisije onečišćujućih tvari u zrak utvrđenih u Planu mjera (članak 43. stavak 4.),
- ne izradi i provede sanacijski program u zadatom roku (članak 44. stavak 2. i 3).

- (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 40.000,00 do 70.000,00 kuna.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 250.000,00 kuna.

Članak 88.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- podatke o obavljenim mjerjenjima određenima u aktu o procjeni utjecaja na okoliš ne dostavi upravnom odjelu županije, odnosno upravnom tijelu Grada Zagreba do 31. ožujka tekuće godine za proteklu godinu (članak 26. stavak 4.),
  - ne dostavi podatke o stacionarnom izvoru, svakoj njegovoj promjeni (rekonstrukciji) i o upravitelju uredu državne uprave u županiji, odnosno upravnom odjelu grada Zagreba nadležnom za zaštitu okoliša (članak 33. stavak 1. podstavak 1.),
  - ne osigura redovito praćenje emisija onečišćujućih tvari iz stacionarnog izvora i o tome ne vodi evidenciju (članak 33. stavak 1. podstavak 2.),
  - ne osigura obavljanje mjerjenja emisije onečišćujućih tvari iz stacionarnog izvora (članak 33. stavak 1. podstavak 3.),
  - ne vodi evidenciju o obavljenim mjerjenjima s podacima o mjernim mjestima i rezultatima mjerjenja te učestalosti mjerjenja emisije (članak 33. stavak 1. podstavak 4.),
  - ne vodi evidenciju o upotrijebljenom gorivu i otpadu kod procesa suspaljivanja (članak 33. stavak 1. podstavak 5.),
  - ne vodi evidenciju o radu uređaja za smanjivanje emisija (članak 33. stavak 1. podstavak 6.),
  - utvrđivanje kakvoće proizvoda te način dokazivanja sukladnosti ne provodi na propisani način (članak 38. stavak 2.),
  - ne dostavlja podatke o dodijeljenim kvotama u registar emisija stakleničkih plinova na propisani način (članak 47. stavak 2.),
  - ne provodi praćenje kakvoće zraka na propisani način (članak 49.),
  - ne provodi mjerjenje emisija u zrak na propisani način (članak 50.),
  - obavlja djelatnost praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija bez dozvole Ministarstva (članak 52. stavak 1.),
  - obavlja poslove praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija bez suglasnosti Ministarstva (članak 53. stavak 2.).
- (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 50.000,00 kuna.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 70.000,00 do 150.000,00 kuna.

Članak 89.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- ne postupa s tvarima koje oštećuju ozonski sloj na propisan način (članak 40. stavak 1.),
- ne postupa s proizvodima koji sadrže ili pomoću tvari koje oštećuju ozonski sloj na propisan način (članak 40. stavak 1.),
- ne osigura obuku uposlenim radnicima prema programu stručnog usavršavanja (članak 40. stavak 3.),

– obavlja poslove održavanja i/ili popravka te isključivanja iz uporabe proizvoda koji sadrže ili koriste tvari koje oštećuju ozonski sloj bez dozvole Ministarstva (članak 40. stavak 4.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 25.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 70.000,00 kuna.

Članak 90.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako inspektoru nije dopustila ući u građevine i druge poslovne prostore odnosno ako mu u roku određenom u zapisniku, ne osigura uvid u traženu dokumentaciju i druge isprave potrebne za utvrđivanje činjeničnog stanja (članak 69. stavak 2.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 2.000,00 kuna.

Članak 92.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj grad i općina:

– ne doneše Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka za pojedino područje u kojem je razina onečišćenosti iznad dopuštenih tolerantnih vrijednosti (članak 10. stavak 2.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u gradu i općini novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 25.000,00 kuna.